

Makea tu vida

La _____ del pueblo, 2022

Sacanyet és un poble de l'Alt Palància situat a 1.020 metres per damunt de la mar. De climatologia aspra i ventosa, i envoltat d'ametlers, manté actualment un cens de 60 habitants. En dies clars, es veu Penyagolosa i, inclús, la mar.

En aparença, és un poble normal, amb les virtuts i els problemes de qualsevol poble menut. La gent va emigrar, ja no s'hi produeix quasi res, només autoabastiment. Els productes hi arriben quan la gent hi va a descansar de la vida atrafegada de la ciutat. El poble s'ompli els caps de setmana, la piscina i la pista de pàdel no estan gens malament. També en festes –diuen que es menja bé de la caldera.

En el seu moment, van abastir de gel els pobles de la costa, a través de les construccions de murs de pedra seca –en forma circular i de mitja lluna– en la zona del port de la Bellida, denominades «ventisqueros». Un poble desmuntat i tornat a muntar pels avatars del nostre passat, el territori ple de cicatrius d'una guerra que es va poder evitar. Encara moltes d'eixes coses i històries són presents en els relats de la gent del poble, que ens ha convidat a conèixer els seus secrets i que ens ha obert les portes.

Però entre totes les coses que ens ha contat, n'hi ha una que hem trobat. Hi ha una cova. Però no qualsevol cova, tenen *La Cueva del Pueblo*. Les coves simbolitzen el si matern, on es gesta la vida. Van ser el primer temple de les civilitzacions passades, també primers refugis que

Sacanyet
Alt Palància, Castelló
desembre 2021-abril 2022

1 *La _____ del pueblo*
Al costat de l'entrada de la cova
39°50'57.7"N 0°42'52.9"W
39.849368, -0.714695

ens van donar protecció i recer, i els llocs on es conserven les primeres expressions gràfiques de les quals tenim constància.

La cova no té nom, és del poble, és de tota la gent. Un tresor que convidem a descobrir, compartir i cuidar.

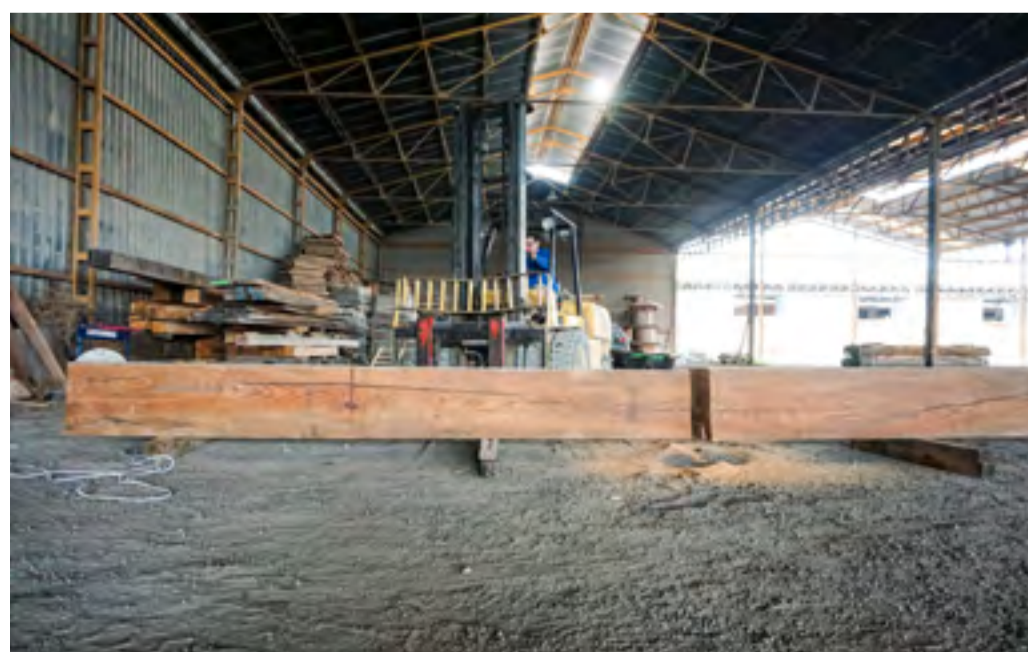
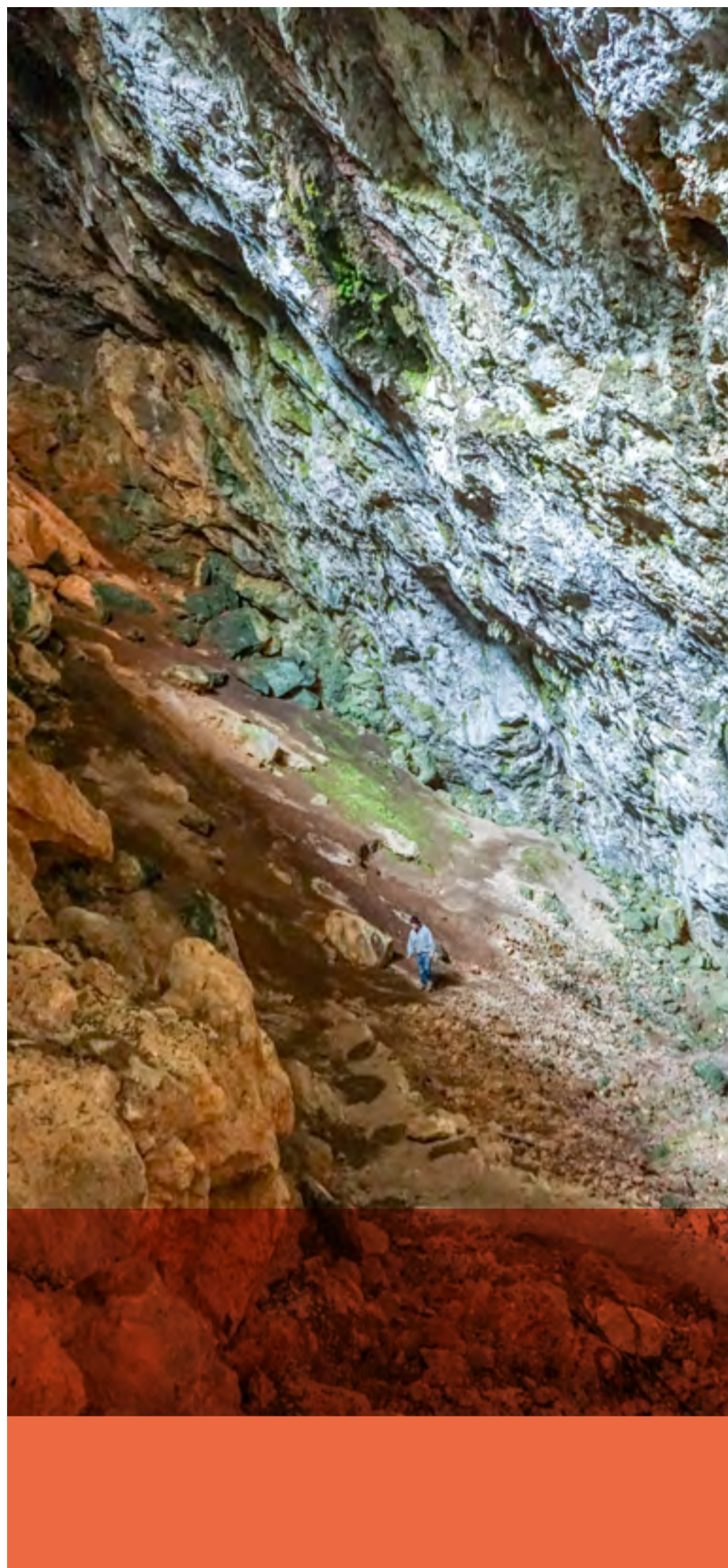

La manera d'abordar el projecte ha sigut a través d'observar i escoltar, per a plantejar una intervenció amb un impacte ambiental baix, que revalore els recursos de l'entorn.

Per a fer-ho, vam passejar per camins, ens en-dinsàrem en forats i trinxeres, pujàrem pels pous de neu i en descobrírem les fonts d'aigua pura. També vam raonar amb uns quants veïns. Les paraules de Miguel i Ernesto –alcalde i regidor, respectivament–, de Chelo –l'administrativa– i de Tono –l'artista del poble–, ens van descobrir vivències i visions diverses d'un mateix lloc. Eixes que posen damunt la taula el conflicte entre la idea romàntica i les dificultats del que significa ser del poble.

Eixa memòria oral sobre els esdevindres de Sacanyet és el material que ens ha convidat a reflexionar sobre el present i el futur de la vida en l'entorn rural, la despoblació que pateix, la intermitent vida dels carrers i camins, la falta de serveis, la manera en què es relacionen els habitants. La transformació de *ser del* poble a *estar* al poble.

La intervenció que plantejem es materialitza en un banc de fusta d'una sola peça, de vora quatre metres de llarg, amb una inscripció gravada que declara «La _____ del pueblo». Un missatge incomplet a la mitat d'un camí on hi ha un buit. Un espai obert a la interpretació lliure de les persones que hi passen i passegen.

El banc és una peça concebuda com a fita i punt d'entrada a la cova, i des d'on es pot observar el poble construït. La peça, fabricada a partir d'una gran biga de fusta de pi reutilitzada, aconsegueix un equilibri harmònic entre la visibilitat i la integració en l'entorn natural.

Makea Tu Vida som un col·lectiu que treballa en el territori que hi ha entre els mons del disseny i l'ecologia.

Les nostres pràctiques van dirigides a fomentar el disseny obert, l'intercanvi de coneixements i la creativitat col·lectiva, aplicats a la reutilització en diferents contextos i situacions.

Des de la creació com a grup d'acció en el 2006, el nostre treball ha estat centrat a generar estratègies de participació que visibilitzen la problemàtica dels residus, la conscienciació sobre l'ús dels recursos i la transformació de l'hàbitat en les seues múltiples dimensions (espai públic, comunitari i privat).

